

Uitspraaknr. 07.067-077-078

Datum:

14 november 2007

Onzorgvuldige behandeling vertrouwenskwestie (signaal over mogelijke seksuele intimidatie), vertrouwensprotocol, rol vertrouwenspersoon; klacht gedeeltelijk gegrond; voortgezet onderwijs.

De klacht

Een docente klaagt erover dat de rector van de school door haar aangedragen vertrouwenszaken onzorgvuldig heeft behandeld. Zo is onder andere het onderzoek naar die vertrouwenszaken onzorgvuldig uitgevoerd en werd in de gevolgde procedure geen vertrouwensprotocol gebruikt. (LKC 07.067)

De docente klaagt er verder over dat de vertrouwenspersoon door de docente aangedragen vertrouwenskwesties onzorgvuldig heeft behandeld. Onder andere heeft de vertrouwenspersoon in deze kwesties haar geheimhoudingsplicht geschonden en gaf zij verschillende lezingen over één en dezelfde kwestie. De naam en reputatie van de docente zijn hierdoor beschadigd. (LKC 07.077)

De docente klaagt er ten slotte over dat zij door haar collega-docent in een kwaad daglicht is gesteld. Haar collega-docent had de haar over een voorval tussen een stagiaire en een teamleider geïnformeerd maar trok dit verhaal later in. De docente had in de tussentijd de vertrouwenspersoon van het voorval op de hoogte gesteld. Haar goede naam en reputatie zijn door de ommezwaai van haar collega-docent beschadigd. (LKC 07.078)

De feiten

Begin 2006 hebben twee vrouwelijke leerlingen de docente op de hoogte gebracht van mogelijke seksuele intimidatie door een vakgroefhoofd van de school. De leerlingen wilden in verband met het door hen als ongewenst ervaren gedrag een protestbrief opstellen en handtekeningen verzamelen en deze brief aan de schoolleiding voorleggen. De docente heeft de leerlingen geadviseerd dit niet te doen maar in plaats daarvan naar de vrouwelijke, interne vertrouwenspersoon te gaan. Hierna heeft de docente de vertrouwenspersoon gebeld en doorgegeven dat zij wellicht gebeld zou kunnen worden door twee leerlingen in verband met een klacht over mogelijke seksuele intimidatie. De vertrouwenspersoon heeft de docente laten weten dat de leerlingen haar hadden gebeld en dat ze met hen had afgesproken om de kwestie over de examenperiode te tillen en nadien met de melding aan de slag te gaan. Na de examens hebben de leerlingen de docente verteld de klacht over de vermeende seksuele intimidatie niet door te willen zetten. Zij hebben haar toen verzocht of ze aan de vertrouwenspersoon wilde vragen om te spreken met het vakgroefhoofd over zijn gedrag. De docente heeft dit verzoek doorgespeeld aan de vertrouwenspersoon. Enkele weken later heeft de docente nagevraagd of het gesprek met het vakgroefhoofd al was gevoerd. Toen heeft de docente ook aangegeven dat zij van een collega had vernomen dat het vakgroefhoofd de stagiaire van de vakgroep had

gezoend. De vertrouwenspersoon heeft de stagiaire in die periode daarover twee keer gesproken. De stagiaire liet weten dat er van seksuele intimidatie geen sprake was. De vertrouwenspersoon heeft de docente hiervan op de hoogte gesteld. In een later stadium hebben de twee vertrouwenspersonen van de school over de zaak van de twee leerlingen gesproken met het vakgroefhoofd.

Een week daarna hebben het vakgroefhoofd en de stagiaire een schoolreis begeleid. Tijdens deze schoolreis heeft de stagiaire het vakgroefhoofd verteld dat zij was benaderd door de vertrouwenspersoon nadat deze van de docente had gehoord dat hij haar (de stagiaire) had gezoend. Daarop heeft op voorstel van het vakgroefhoofd een gesprek plaatsgevonden waarbij hijzelf, de docente, de stagiaire en de vertrouwenspersonen aanwezig zouden zijn. Uiteindelijk is de docente niet aanwezig geweest. Daarna heeft de rector een gesprek georganiseerd. Bij dit gesprek waren aanwezig de rector, de docente, de stagiaire, het vakgroefhoofd en de vertrouwenspersonen. Er is ook in aanwezigheid van de rector een vakgroeppoverleg gevoerd. Bij dit overleg waren de docente en het vakgroefhoofd niet aanwezig. Daarnaast hebben de rector en conrector een gesprek met de docente gevoerd. In dit gesprek is van de zijde van de rector naar voren gebracht dat de vakgroep niet meer met de docente wilde samenwerken en dat het handelen van de docente inzake de stagiaire de druppel was die de emmer van al langer bestaande onvrede heeft doen overlopen. Toen is de docente in overweging gegeven om met FPU te gaan en is gesproken over haar mogelijke overplaatsing naar een andere unit. De docente heeft de rector schriftelijk laten weten niet met FPU te willen gaan en twee alternatieve voorstellen gedaan. Aan het begin van het schooljaar 2006-2007 heeft het schoolbestuur besloten om de docente over te plaatsen naar een andere unit binnen de school. De docente heeft zich in ziek gemeld en zit sindsdien thuis.

In de daaropvolgende zomer heeft een vertrouwensinspecteur op verzoek van de docente onderzocht of de schoolleiding de zaak die de leerlingen aanhangig hadden gemaakt, zorgvuldig had afgehandeld. Na gesproken te hebben met alle betrokkenen concludeerde deze dat de zaak serieus was opgepakt. Tegelijkertijd heeft hij vastgesteld dat de communicatie zorgvuldiger had kunnen zijn. Er was onvoldoende met de leerlingen teruggekoppeld welke conclusies en afspraken uit hun klacht waren voortgevloeid.

Ook aan de terugkoppeling tussen de rector en de vertrouwenspersoon schortte het, voor zover dat het schriftelijk vastleggen van verklaringen en afspraken betrof. Naar aanleiding van het onderzoek heeft de vertrouwensinspecteur aanbevolen dat de rector een gesprek zou gaan voeren met de leerlingen en heeft hij suggesties gedaan om de afwikkeling van soortgelijke klachten in de toekomst beter te laten verlopen.

Hij heeft geadviseerd een gedragsprotocol voor leerkrachten te ontwikkelen, een externe vertrouwenspersoon aan te stellen, eenduidige interne afspraken te maken over behandeling van klachten en zorg te dragen voor een betere terugkoppeling.

In de handleiding ongewenste intimiteiten die is opgesteld door het schoolbestuur is onder het kopje klachtbehandeling aangegeven dat de door de school aangewezen contactpersoon fungeert als meldpunt voor leerlingen en collega's die een klacht hebben. De contactpersoon heeft een verwijzende en geen inhoudelijke rol. In principe verwijst de contactpersoon naar de externe vertrouwenspersoon. Volgens de handleiding moet er op iedere school een draaiboek zijn. Hierin dienen een aantal zaken te zijn beschreven waaronder preventieve activiteiten zoals gedragsregels, de taken van de contactpersoon en vertrouwenspersoon, opvang en begeleiding van slachtoffers en aangeklaagden en de klachtenprocedure.

De visie van partijen

Partijen hebben allen hun standpunten weergegeven. Deze komen naar voren in de bovenstaande feiten en de hierna volgende overwegingen van de Commissie.

Overwegingen van de Commissie

Naar aanleiding van de klacht over de rector overweegt de Commissie het volgende.

De Commissie kan zich vinden in de bevindingen, conclusies en aanbevelingen van de vertrouwensinspecteur zoals weergegeven bij de feiten. Uit het rapport van de vertrouwensinspecteur volgt met name dat de schoolleiding tekort is geschoten in de implementatie van een adequaat en zorgvuldig systeem waarbij binnen de school vertrouwensklachten worden behandeld, conform het door het schoolbestuur voorgeschreven draaiboek. Zo is anders dan voorgeschreven in het draaiboek de klacht niet in handen gesteld van de voorgeschreven externe vertrouwenspersoon omdat de school niet over een extern vertrouwenspersoon beschikt en is volstrekt onduidelijk wat de rol is van de interne vertrouwenspersoon jegens de rector bij de afhandeling van een vertrouwensklacht. De rector is voor deze gang van zaken de aangewezen verantwoordelijke en in die zin treft de klacht gericht tegen de rector doel.

Zonder twijfel heeft het ontbreken van een degelijke vertrouwensregeling een negatieve rol gespeeld bij de oplopende escalatie in deze zaak.

Naar aanleiding van de klacht dat de vertrouwenspersoon de door de docente aangedragen vertrouwenskwesaties onzorgvuldig heeft behandeld, overweegt de Commissie het volgende.

De Commissie overweegt dat een vertrouwenspersoon zoveel mogelijk moet voorkomen dat er misbruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om een melding te doen van ongewenste intimiteiten. Daarom behoort een vertrouwenspersoon in principe alleen af te gaan op informatie verkregen uit de eerste hand.

Toen de docente de vertrouwenspersoon vertelde dat twee leerlingen ergens mee zaten, heeft ze naar het oordeel van de Commissie terecht aangegeven dat de leerlingen zelf contact met haar konden opnemen. Dat is ook gebeurd. Toen de docente de vertrouwenspersoon liet weten dat de leerlingen de zaak tegen het vakgroefhoofd in verband met de komende examens op dat moment niet wilden doorzetten, heeft de vertrouwenspersoon hierover geen contact met de leerlingen opgenomen. Dat had ze naar het oordeel van de Commissie wel moeten doen. De vertrouwenspersoon had dan met zekerheid kunnen vaststellen of de leerlingen de zaak op dat moment niet wilden doorzetten. Tijdens dit gesprek had de vertrouwenspersoon ook kunnen aangeven dat ze met het vakgroefhoofd zou gaan praten en dat de rector na dat gesprek op de hoogte gebracht zou worden. Op zeker moment hebben de vertrouwenspersonen met het vakgroefhoofd gesproken. Enkele dagen later zijn de leerlingen daar over geïnformeerd. Tussen de melding dat de leerlingen de zaak wilden laten rusten maar een gesprek wel wenselijk vonden en het uiteindelijke gesprek heeft de vertrouwenspersoon geen contact gehad met de leerlingen. De Commissie acht de termijn die tussen beide momenten is verstreken te lang.

De Commissie oordeelt dat de vertrouwenspersoon - net als bij het bericht van de docente over de leerlingen - bij het bericht over de stagiaire tegen de docente had moeten zeggen dat

de stagiaire zelf contact zou moeten opnemen. De Commissie oordeelt dat de vertrouwenspersoon de mededeling van de docente naast zich neer had moeten leggen en pas actie had moeten ondernemen als de stagiaire haar zelf had benaderd.

Uit de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht kan vastgesteld worden dat de vertrouwenspersoon tijdens een gesprek dat ze heeft gevoerd met de stagiaire heeft beaamd dat de informatie over mogelijk ongewenst gedrag van het vakgroefhoofd van de docente afkomstig was toen de stagiaire dit suggereerde.

De Commissie oordeelt dat de vertrouwenspersoon dit niet had mogen doen. De docente had deze informatie in vertrouwen verstrekt en had ook aangegeven dat de vertrouwenspersoon niks moest doen met deze informatie.

Als informatie in vertrouwen wordt verstrekt dient dat - zeker als deze informatie aan een vertrouwenspersoon wordt gegeven - als zodanig behandeld te worden. Dit staat zo ook in de handleiding ongewenste intimiteiten beschreven.

In dit kader merkt de Commissie op dat ook bij de docente een bepaalde verantwoordelijkheid ligt. De docente heeft meerdere malen aangegeven dat het zoenincident slechts een aanleiding was om na te gaan of de vertrouwenspersonen al met het vakgroefhoofd hadden gesproken inzake de leerlingen. Om daar achter te komen had de docente het kunnen laten bij de enkele vraag of het gesprek al was gevoerd. Zelfs als daarnaast de docente voor ogen had om de stagiaire tegen mogelijk grensoverschrijdend gedrag van het vakgroefhoofd te beschermen, dan had uit oogpunt van zorgvuldigheid verwacht mogen worden dat de docente bij de stagiaire - een volwassen vrouw - was nagegaan of zij dit ook nodig vond.

Wat betreft de verslaglegging oordeelt de Commissie - net als de vertrouwenspersoon zelf - dat deze uitgebreider had behoren te zijn. Tussen de stukken zaten twee verslagen die door de vertrouwenspersoon waren opgesteld. In deze verslagen wordt heel kort beschreven wie welke informatie heeft verstrekt, met wie er is gesproken, wat er is besproken en wat het resultaat van dit alles is geweest. Wat ontbreekt is een schriftelijke terugkoppeling van de vertrouwenspersoon met betrokkenen.

De Commissie concludeert dat de vertrouwenspersoon op meerdere punten onzorgvuldig heeft gehandeld en acht dit klachtonderdeel dan ook gegrond.

(...) Met betrekking tot de klacht dat de collega-docent de docente in een kwaad daglicht heeft gesteld staat vast dat de collega-docent de docente heeft verteld dat de stagiaire was gezoend door het vakgroefhoofd en dat de docente de collega-docent heeft verteld over de twee leerlingen. In beide gevallen betrof het vertrouwelijke informatie die de docente en de collega-docent naar het oordeel van de Commissie voor zich hadden moeten houden, althans alleen dan met een ander hadden mogen delen nadat de stagiaire respectievelijk de twee leerlingen daarvoor toestemming hadden gegeven.

Eveneens kan vastgesteld worden dat de docente de vertrouwenspersoon heeft ingelicht over het zoenincident. De docente stelt dat de collega-docent hiervan wist maar later zei dat dit niet zo was. De collega-docent betwist dat en heeft verklaard dat de docente zonder haar medeweten en uit eigen beweging naar de vertrouwenspersoon is gegaan.

De Commissie ziet zich aldus geconfronteerd met twee tegengestelde visies op deze gebeurtenis. Nu de stelling van de docente niet onderbouwd is met verklaringen die haar visie ondersteunen, acht de Commissie haar klacht op dit punt niet voldoende aannemelijk gemaakt en is de klacht ongegrond.

Het oordeel van de Commissie

De klacht over de rector is gedeeltelijk gegrond, de klacht over de vertrouwenspersoon is gegrond en de klacht tegen de collega docent is ongegrond.

Aanbevelingen van de Commissie

De Commissie beveelt het schoolbestuur aan om er op toe te zien dat de aanbevelingen van de vertrouwensinspecteur op korte termijn opgevolgd en uitgevoerd worden.